

ΒΑΣΙΚΕΣ ΑΡΧΕΣ

ΣΥΝΟΨΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ

ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗ ΤΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΚΑΙ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΩΝ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΝΤΑΞΙΑΚΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ

Το 2020, ο Ευρωπαϊκός Φορέας για την Ειδική Αγωγή και την Ενταξιακή Εκπαίδευση (ο Φορέας) διαπίστωσε επαναλαμβανόμενα μηνύματα σε όλες τις κύριες εργασίες του από το 2011. Ο Οργανισμός συνέθεσε αυτά τα μηνύματα σε βασικές αρχές για να υποστηρίξει την υλοποίηση ενταξιακής εκπαίδευσης υψηλής ποιότητας για όλους τους μαθητές. Οι βασικές αρχές καθορίζουν τα απαραίτητα στοιχεία για ένα συνολικό σύστημα ενταξιακής εκπαίδευσης και αποσκοπούν στην υποστήριξη των χωρών που επιθυμούν να αναπτύξουν περαιτέρω την παροχή ενταξιακών υπηρεσιών στην εκπαίδευση.

Οι βασικές αρχές του 2021 καλύπτονται από μια γενική αρχή γύρω από μια ευρέως συμφωνημένη έννοια της ενταξιακής εκπαίδευσης με βάση τα δικαιώματα. Στη συνέχεια, καθορίζουν πέντε απαιτήσεις για το νομοθετικό και πολιτικό πλαίσιο, και οκτώ λειτουργικές στρατηγικές, δομές και διαδικασίες για συστήματα ενταξιακής εκπαίδευσης.

ΓΕΝΙΚΗ ΑΡΧΗ

Στο πλαίσιο της νομοθεσίας και της πολιτικής, πρέπει να υπάρχει μια σαφής έννοια της ισότιμης και υψηλής ποιότητας ενταξιακής εκπαίδευσης, η οποία συμφωνείται με τους εμπλεκόμενους φορείς. Αυτό θα πρέπει να καθορίσει ένα νομοθετικό και πολιτικό πλαίσιο για όλους τους μαθητές, που θα είναι ευθυγραμμισμένο με τις βασικές διεθνείς και ευρωπαϊκές συμβάσεις και ανακοινώσεις, ως βάση για την πρακτική που βασίζεται στα δικαιώματα.

Η θέσπιση ενός ενιαίου πλαισίου είναι ζωτικής σημασίας για την εκπλήρωση των δικαιωμάτων όλων των μαθητών, τόσο όσον αφορά την πρόσβαση στην εκπαίδευση όσο και εντός της εκπαίδευσης. Το πλαίσιο θα πρέπει να παρέχει ποιοτική ενταξιακή ισότιμη εκπαίδευση και δια βίου μάθηση για **όλους**, και να διασφαλίζει ότι οι οικονομικές, κοινωνικές, πολιτιστικές ή προσωπικές συνθήκες δεν θα μετατραπούν σε πηγή διακρίσεων. Οι εμπλεκόμενοι φορείς πρέπει να γνωρίζουν τα οφέλη της ενταξιακής εκπαίδευσης ως βάση για μια πιο ενταξιακή κοινωνία.

ΕΝΙΑΙΟ ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΟ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ

Υπάρχουν πέντε βασικές απαιτήσεις για το ενιαίο νομοθετικό και πολιτικό πλαίσιο που περιγράφονται στη γενική αρχή:

Ευέλικτοι μηχανισμοί χρηματοδότησης και κατανομής πόρων που υποστηρίζουν τη συνεχή ανάπτυξη των σχολικών κοινοτήτων και τους επιτρέπουν να αυξήσουν τη δυνατότητά τους να ανταποκριθούν στην ετερογένεια και να υποστηρίξουν όλους τους μαθητές, χωρίς επίσημη διάγνωση ή ετικέτα.

Οι χώρες διαφέρουν σημαντικά, επομένως το ίδιο ισχύει και για τις μεθόδους χρηματοδότησης και κατανομής των πόρων. Σε κάθε περίπτωση, η χρηματοδότηση πρέπει να είναι διαφανής και ισότιμη και να επικεντρώνεται στην αύξηση της δυνατότητας των σχολείων να μειώσουν τους φραγμούς στη μάθηση.

Ένα αποτελεσματικό σχέδιο διακυβέρνησης που καθορίζει σαφείς ρόλους και αρμοδιότητες, ευκαιρίες συνεργασίας και επίπεδα αυτονομίας σε όλα τα επίπεδα του συστήματος.

Οι εμπλεκόμενοι φορείς πρέπει να είναι σαφείς σχετικά με τα επίπεδα αυτονομίας και λήψης αποφάσεων στους τομείς αρμοδιότητάς τους. Η συνεργασία σε όλα τα επίπεδα του συστήματος είναι απαραίτητη.

Ένα ολοκληρωμένο πλαίσιο διασφάλισης ποιότητας και λογοδοσίας για την παρακολούθηση, την επανεξέταση και την αξιολόγηση που υποστηρίζει την παροχή υψηλής ποιότητας για όλους τους μαθητές, με έμφαση στις ισότιμες ευκαιρίες για όσους διατρέχουν κίνδυνο περιθωριοποίησης ή κοινωνικού αποκλεισμού.

Η ακριβής και αξιόπιστη πληροφόρηση σχετικά με τους πόρους, τις εισροές, τις δομές και τις διαδικασίες που επηρεάζουν τη μάθηση είναι ιδιαίτερα σημαντική για τις μειονεκτούσες ομάδες και όσους είναι δυνητικά ευάλωτοι στις χαμηλές επιδόσεις, για την υποστήριξη της πρακτικής ισοτιμίας.

Ένα συνεχές σύστημα επαγγελματικής επιμόρφωσης των εκπαιδευτικών – αρχική επιμόρφωση εκπαιδευτικών, εισαγωγή και επαγγελματική ανάπτυξη εκπαιδευτικών και των εκπαιδευτών εκπαιδευτικών – που αναπτύσσει τομείς ικανοτήτων σε όλους τους εκπαιδευτικούς όσον αφορά την αξιολόγηση και τον προσδιορισμό των αναγκών, τον προγραμματισμό του αναλυτικού προγράμματος (καθολικός σχεδιασμός), την ενταξιακή παιδαγωγική, τη συμμετοχή στην έρευνα και τη χρήση αποδεικτικών στοιχείων.

Οι εκπαιδευτικοί σε όλα τα στάδια πρέπει να εκπαιδεύονται για να εργάζονται με ένα ευρύ φάσμα μαθησιακών αναγκών. Οι εκπαιδευτές εκπαιδευτικών θα πρέπει να έχουν γνώσεις και εμπειρία στην ενταξιακή εκπαίδευση ώστε να μπορούν να αναπτύξουν ικανότητες σε άλλους.

Ένα ενιαίο πλαίσιο αναλυτικού προγράμματος που είναι επαρκώς ευέλικτο ώστε να παρέχει σχετικές ευκαιρίες για όλους τους μαθητές, και ένα πλαίσιο αξιολόγησης που αναγνωρίζει και επικυρώνει τα επιτεύγματα και τις ευρύτερες επιτυχίες.

Ένα ευέλικτο πλαίσιο αναλυτικού προγράμματος παρέχει σχετικές ευκαιρίες μάθησης σε **όλους τους** μαθητές, χωρίς ξεχωριστά εκπαιδευτικά προγράμματα. Η αξιολόγηση επιτρέπει προσαρμογές του αναλυτικού προγράμματος και των διδακτικών προσεγγίσεων, εντοπίζοντας και υπερβαίνοντας τα εμπόδια στη μάθηση και αποτελώντας τη βάση για την υποστήριξη των αποφάσεων.

ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΓΙΑ ΤΑ ΣΥΣΤΗΜΑΤΑ ΕΝΤΑΞΙΑΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ

Οκτώ επιχειρησιακές στρατηγικές, δομές και διαδικασίες θεωρούνται απαραίτητες για την ενταξιακή πολιτική και πρακτική:

Δομές και διαδικασίες που επιτρέπουν τη συνεργασία και την αποτελεσματική επικοινωνία σε όλα τα επίπεδα – μεταξύ υπουργείων, περιφερειακών και τοπικών φορέων λήψης αποφάσεων και μεταξύ υπηρεσιών και τομέων, συμπεριλαμβανομένων των μη κυβερνητικών οργανώσεων και των σχολείων.

Η επικοινωνία, η διαπραγμάτευση και η συμμετοχή όλων των εμπλεκόμενων φορέων - εκπαιδευτικών, σχολικών ηγετών, μαθητών, τοπικών και περιφερειακών διαμορφωτών της πολιτικής κ.λπ. - επιτρέπουν τη βιώσιμη ανάπτυξη μέσω συμπράξεων, συνεργασιών και συμμετοχής σε κοινές δραστηριότητες.

Μια στρατηγική για την αύξηση της συμμετοχής στην ποιοτική ενταξιακή πρώιμη παιδική εκπαίδευση και την υποστήριξη των μειονεκτούσων οικογενειών.

Τα παιδιά που συμμετέχουν σε προγράμματα προσχολικής εκπαίδευσης και φροντίδας επωφελούνται όσον αφορά τη συνολική τους ανάπτυξη και τις ακαδημαϊκές τους επιδόσεις. Βελτιώνει την κοινωνική τους ένταξη και τις ευκαιρίες της ζωής τους μακροπρόθεσμα.

Στρατηγική για την υποστήριξη όλων των μαθητών κατά τη μετάβαση μεταξύ των φάσεων της εκπαίδευσης – και ιδιαίτερα κατά τη μετάβασή τους στην ενήλικη ζωή – μέσω της επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης, της μετασχολικής και ανώτατης εκπαίδευσης, της ανεξάρτητης διαβίωσης και της απασχόλησης.

Η μετάβαση μεταξύ των επιπέδων εκπαίδευσης απαιτεί συντονισμό για να εξασφαλιστεί η ομαλή συνέχιση της παροχής εκπαίδευσης, ιδίως για μαθητές οι οποίοι είναι δυνητικά ευάλωτοι στις χαμηλές επιδόσεις.

Δομές και διαδικασίες για τη διευκόλυνση της συνεργασίας μεταξύ σχολείων, γονέων και μελών της κοινότητας για τη στήριξη της ενταξιακής σχολικής ανάπτυξης και την ενίσχυση της προόδου των μαθητών.

Η συμμετοχή της οικογένειας στην εκπαιδευτική διαδικασία είναι καθοριστική. Η συνεργασία με την τοπική κοινότητα βοηθά τα σχολεία να εμπλουτίσουν τις μαθησιακές εμπειρίες και τα αποτελέσματα και να υποστηρίξουν καλύτερα τους νέους ώστε να αναπτύξουν τις ικανότητες που χρειάζονται.

Σύστημα συλλογής δεδομένων/πληροφοριών το οποίο:

- παρέχει ανατροφοδότηση για να συμβάλει στη συνεχή βελτίωση σε ολόκληρο το σύστημα (π.χ. παρακολούθηση της πρόσβασης στην τυπική και άτυπη εκπαίδευση, στη συμμετοχή, στη μάθηση και τη διαπίστευση).
- υποστηρίζει τους υπεύθυνους λήψης αποφάσεων σε όλα τα επίπεδα για τον εντοπισμό «σημάτων» που υποδεικνύουν την ανάγκη για επείγουσα δράση όσον αφορά σχολεία που χρειάζονται πρόσθετη υποστήριξη.

KEY PRINCIPLES

Η πρόσβαση σε έγκυρα και αξιόπιστα δεδομένα ως βάση τεκμηρίωσης για την ανάπτυξη ενταξιακής εκπαιδευτικής πολιτικής σε περιφερειακό, εθνικό και διεθνές επίπεδο είναι απαραίτητη.

Στρατηγική για την ανάπτυξη της παροχής εξειδικευμένων υπηρεσιών για την υποστήριξη όλων των μαθητών και την αύξηση των δυνατοτήτων των γενικών σχολείων, με λεπτομερή περιγραφή της διατομεακής εργασίας και της επαγγελματικής ανάπτυξης για όλο το προσωπικό.

Η τεχνογνωσία και οι πόροι από την παροχή εξειδικευμένων υπηρεσιών μπορούν να υποστηρίξουν ένα πιο ενταξιακό σύστημα, εξασφαλίζοντας ποιοτική υποστήριξη για τους μαθητές οι οποίοι είναι δυνητικά ευάλωτοι σε χαμηλές επιδόσεις.

Μια στρατηγική για την ανάπτυξη και υποστήριξη των σχολικών ηγετών που συνεργάζονται με άλλους για τη δημιουργία ενός ενταξιακού και ισότιμου σχολικού ήθους, με ισχυρές σχέσεις, υψηλές προσδοκίες, προορατικές και προληπτικές προσεγγίσεις, ευέλικτη οργάνωση και φάσμα μορφών υποστήριξης ώστε να επεμβαίνουν όταν οι μαθητές διατρέχουν κίνδυνο αποτυχίας ή κοινωνικού αποκλεισμού.

Η αποτελεσματική σχολική ηγεσία επηρεάζει θετικά τις επιδόσεις των μαθητών, την ποιότητα της διδασκαλίας και την παροχή κινήτρων στο προσωπικό.

Ένα πλαίσιο καθοδήγησης για την ανάπτυξη περιβαλλόντων μάθησης και διδασκαλίας όπου εισακούονται οι φωνές των μαθητών και εκπληρώνονται τα δικαιώματά τους μέσω εξατομικευμένων προσεγγίσεων στη μάθηση και την υποστήριξη.

Όταν εισακούονται οι απόψεις των μαθητών και τους παρέχεται κάποια επιρροή στη ζωή τους, οι εκπαιδευτικοί και οι μαθητές καθίστανται συνδημιουργοί στη διαδικασία διδασκαλίας και μάθησης. Μαθητές, εκπαιδευτικοί, γονείς και κοινότητες συνεργάζονται για να υποστηρίξουν την πρόοδο προς την επίτευξη κοινών στόχων.

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑ

Εάν υπάρχουν όλες αυτές οι συνιστώσες, τότε όλα τα επίπεδα του εκπαιδευτικού συστήματος θα πρέπει να συνεργαστούν για να καταστούν πιο δίκαια, αποτελεσματικά και αποδοτικά όσον αφορά την εκτίμηση της πολυμορφίας των μαθητών και την αύξηση των επιτυχιών **όλων** των μαθητών και των εμπλεκόμενων φορέων του συστήματος.

Πιο λεπτομερείς πληροφορίες σχετικά με αυτές τις βασικές αρχές είναι διαθέσιμες στην πλήρη έκθεση: **Βασικές Αρχές – Υποστήριξη της ανάπτυξης και εφαρμογής πολιτικών για την ενταξιακή εκπαίδευση.**

Για να μάθετε περισσότερα σχετικά με τον Φορέα και το έργο του, επισκεφθείτε τη διεύθυνση: www.european-agency.org

© European Agency for Special Needs and Inclusive Education 2021

EUROPEAN AGENCY
for Special Needs and Inclusive Education

Με συγχρηματοδότηση από
το πρόγραμμα «Erasmus+»
της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Η υποστήριξη της Ευρωπαϊκής Επιτροπής στην παραγωγή της παρούσας έκδοσης δεν συνιστά αποδοχή του περιεχομένου, το οποίο αντικατοπτρίζει αποκλειστικά τις απόψεις των συντακτών, και η Επιτροπή δεν μπορεί να αναλάβει την ευθύνη για οποιαδήποτε χρήση των πληροφοριών που περιέχονται σε αυτήν.